

Handläggare
Henrik Elmefur
Telefon: 08-50829660

Till
Kommunstyrelsen

Komplettering avseende ärendeansvar för ensamkommande flyktingbarn

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stadsdelsnämnderna ges enligt turordningslista ansvar för de till kommunen anvisade ensamkommande barn som inte har en anknytning till en stadsdelsnämnd och som inte kan erbjudas plats i kommunens egna asylboenden. Socialnämnden ska ansvara för att turordningslistan följs samt meddela stadsdelsnämnderna när de ges ansvar enligt listan. Socialnämnden ska vid nästa revidering av riktlinjer för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar komplettera dessa i enlighet med vad som framgår av detta beslut.
2. Socialnämnden ansvarar för den statliga ersättning som utgår för de boendeplatser för ensamkommande asylsökande barn som staden tecknat överenskommelse med Migrationsverket och Länsstyrelsen i Stockholm om. Socialnämnden ska utforma en modell för fördelning av denna ersättning i samverkan med stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden.

Lars Rådch
Stadsdirektör

Anders Carstorp
Biträdande stadsdirektör

Bakgrund

Årligen kommer ett stort antal barn och ungdomar utan medföljande förälder eller annan legal vårdnadshavare till Sverige för att ansöka om asyl, så kallade ensamkommande barn. Migrationsverket anvisar en kommun att ansvara för barnets mottagande, omsorg och boende.

När Migrationsverket har anvisat en kommun att ta ansvar för ett ensamkommande barn anses barnet vistas i den kommunen. Det innebär att det är socialnämnden i den kommunen som har ansvaret för barnets boende och för att barnet får det stöd och den hjälp som föreskrivs i socialtjänstlagen (2 kap. 1 § SoL). Boendet kan vara antingen ett hem för vård eller boende (HVB) för ensamkommande barn som drivs av kommunen i egen regi eller någon annan form av boende som anses lämpligt, t.ex. ett enskilt drivet HVB, ett familjehem eller jourhem. Anvisningskommunen ansvarar för att barnet får det stöd och den hjälp som hon eller han behöver under placeringstiden oavsett om barnet är placerat i boende beläget i den egna kommunen eller i en annan kommun.

Stockholms stad har ingått en överenskommelse med Länsstyrelsen och Migrationsverket om ett väsentligt utökat mottagande av ensamkommande barn. Enligt det nya avtalet ska staden erbjuda 332 platser för ensamkommande barn som söker asyl. För dessa barn gäller att Migrationsverket kan anvisa dem till Stockholms stad utifrån att barnet har uppgett en anknytning till en närstående i staden. Vid denna situation är det, enligt stadens riktlinjer för ärendeansvar, den stadsdelsnämnd där den närstående bor som blir ansvarig för barnet. För de barn som anvisas till staden utan en sådan koppling gäller att staden (socialförvaltningen) i första hand undersöker möjligheten att ordna plats vid någon av stadens egna asylboenden. För de barn som kan erbjudas sådant boende blir det, enligt stadens riktlinjer, den stadsdelsnämnd där boendet är beläget som blir ansvarigt för barnet.

Det förekommer även att barn anvisas till staden utan att det finns en anknytning till närstående och utan att det finns lediga platser i stadens egna boenden. Ansvaret vid denna situation är inte reglerat i stadens riktlinjer vilket innebär att de behöver kompletteras till att även omfatta dessa omständigheter.

Ärendet

Förslag på modell för fördelning av ansvar för till staden anvisade ensamkommande barn som inte har en anknytning till en stadsdelsnämnd och som inte kan erbjudas plats i kommunens egna asylboenden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets avdelning för välfärdsutveckling. Samråd har skett med juridiska avdelningen,

socialförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen samt Södermalms och Skärholmens stadsdelsförvaltningar.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stockholms stad har ingått en överenskommelse med Länsstyrelsen och Migrationsverket om ett väsentligt utökat mottagande av ensamkommande barn vilket inte bedöms kunna hanteras enskilt inom ramen för stadens egna asylboenden. För de barn som saknar en anknytning till en stadsdelsnämnd och som inte kan beredas plats i stadens egna asylboenden behöver en ordning för fördelning av ansvar utformas som innebär att även dessa barn får ett bra och ändamålsenligt stöd i enlighet med de krav lagstiftningen ställer. Enligt lagstiftningen på området har anvisningskommunen ansvar för att barnet får det stöd och den hjälp som hon eller han behöver under placeringstiden oavsett var barnet är placerat.

Stadsledningskontoret föreslår att stadsdelsnämnderna ges ansvar för dessa ensamkommande barn enligt en turordningslista. Detta innebär att en ordning utformas som ger en jämn fördelning av ansvar för dessa barn och som är enkel att administrera. Listan utgår från den numrering som gäller för stadens stadsdelsnämnder för vilka ansvar för barnen fördelas i rak följd. Detta innebär att Rinkeby-Kista ges ansvar för det första barnet, Spånga-Tensta det andra, Hässelby-Vällingby det tredje osv.

Stadsdelsnämnd
Rinkeby-Kista
Spånga-Tensta
Hässelby-Vällingby
Bromma
Kungsholmen
Norrmalm
Östermalm
Södermalm
Enskede-Årsta-Vantör
Skarpnäck
Farsta
Älvsjö
Hägersten-Liljeholmen
Skärholmen

Stadsledningskontoret föreslår att socialnämnden ges ansvar för att meddela stadsdelsnämnderna när de ges ansvar enligt turordningslistan samt vad som ingår i detta ansvar. Socialnämnden behöver därutöver utveckla rutiner som innebär att

stadsdelsnämnderna ges information som innebär att de kan förbereda sitt mottagande på bästa sätt, vilket bland annat kan omfatta information när de står på tur för att ta detta ansvar. Socialnämnden ska också fortsätta sitt arbete med att utöka antalet platser i egna asylboenden med målet att de behov som finns i första hand ska mötas genom sådana platser. Socialnämnden ska då nästa revidering av riktlinjerna för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och ungdomar sker, komplettera dessa i enlighet med vad som framgår av detta beslut.

I det samråd som hållits i arbetet med att ta fram förslaget om ansvarsfördelning har framhållits att den föreslagna principen är bra, inte minst då den är enkel och förutsägbar i sin konstruktion. Vikten av att stadsdelsnämnderna i god tid ges information om att de står på tur att ta emot ett barn har påtalats så att de ges möjlighet att förbereda ett bra mottagande. Som möjligt alternativ till modellen har lyfts fram att de stadsdelsnämnder som idag inte har asylboenden eller barn med anknytning skulle kunna ges ansvar för övriga barn så att mottagandet blir jämnare mellan stadens stadsdelsnämnder. Eftersom mottagandet varierar och förändras över tid görs dock bedömningen att en sådan modell skulle behöva ges en komplicerad utformning och ställa krav på en omfattande administration för att ge de effekter som eftersträvas. Ett annat alternativ som lyfts fram är att skapa en stadsövergripande verksamhet inom vilken samtliga ärenden rörande ensamkommande barn handläggs vilket dock skulle innebära att principerna för stödet till dessa barn väsentligt skulle skilja från principerna för stödet till övriga barn.

Stadsledningskontorets bedömning är att stadsdelsnämnderna har goda förutsättningar att ge barnen ett bra mottagande och ett bra stöd enligt den ansvarsfördelning som här föreslås. Arbetet med ensamkommande barn finansieras med statliga medel. Socialnämnden ansvarar för den statliga ersättning som utgår för boendeplatser enligt aktuell överenskommelse med Migrationsverket och Länsstyrelsen i Stockholm för ensamkommande asylsökande barn. Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att betala ut de medel som stadsdelsnämnderna återsöker, bland annat ersättning för vårdkostnader för asylsökande barn och schablon för utredningskostnad under asylprövningen. För stadens överenskommelse om boendeplatser för ensamkommande asylsökande barn gäller att den för 2015 utvidgats till att omfatta 332 platser. För dessa platser uppstår kostnader dels hos socialnämnden för de platser som erbjuds inom stadens egna boenden, dels hos stadsdelsnämnderna för det boende som behöver

ordnas för de barn som inte erbjuds plats i stadens egna boenden. Detta innebär att socialnämnden behöver fördela medel från den statliga ersättning som utgår för boendeplatser till stadsdelsnämnderna så att de ges kompensation för sina kostnader. Modellen för fördelning ska utformas av socialnämnden i samverkan med stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden.